LEKCJA 51

TEMAT: **POEZJA NASTROJU – LEOPOLD STAFF „DESZCZ JESIENNY”.**

LIVEWORKSHEETS

• LEOPOLD STAFF *DESZCZ JESIENNY*

O SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY
I PLUSZCZE JEDNAKI, MIAROWY, NIEZMIENNY,
DŻDŻU KROPLE PADAJĄ I TŁUKĄ W ME OKNO...

JĘK SZKLANY... PŁACZ SZKLANY... A SZYBY W MGLE MOKNĄ
I ŚWIATŁA SZAREGO BLASK SĄCZY SIĘ SENNY...
O SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY...
WIECZORNYCH SNÓW MARY POWIEWNE, DZIEWICZE
NA PRÓŻNO CZEKAŁY NA SŁOŃCA OBLICZE...
W DAL POSZŁY PRZEZ CHMURNĄ PUSTYNIĘ PIASZCZYSTĄ,
W DAL CIEMNĄ, BEZKRESNĄ, W DAL SZARĄ I MGLISTĄ...
ODZIANE W ŁACHMANY SZAT CZARNEJ ŻAŁOBY
SZUKAJĄ USTRONIA NA CICHE SWE GROBY,
A SMUTEK CIEŃ KŁADZIE NA LICU ICH MIODEM...
POWOLNYM I DŁUGIM WŚRÓD DŻDŻU KOROWODEM
W DAL IDĄ NA SMUTEK I ŻYCIE TUŁACZE,
A Z OCZU IM LECĄ ŁZY... ROZPACZ TAK PŁACZE...

TO W SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY
I PLUSZCZE JEDNAKI, MIAROWY, NIEZMIENNY,
DŻDŻU KROPLE PADAJĄ I TŁUKĄ W ME OKNO...
JĘK SZKLANY... PŁACZ SZKLANY... A SZYBY W MGLE MOKNĄ
I ŚWIATŁA SZAREGO BLASK SĄCZY SIĘ SENNY...
O SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY...

KTOŚ DZIŚ MNIE OPUŚCIŁ W TEN CHMURNY DZIEŃ SŁOTNY...
KTO? NIE WIEM... KTOŚ ODSZEDŁ I JESTEM SAMOTNY...
KTOŚ UMARŁ... KTO? PRÓŻNO W PAMIĘCI SWEJ GRZEBIĘ...
KTOŚ DROGI... WSZAK BYŁEM NA JAKIMŚ POGRZEBIE...
TAK... SZCZĘŚCIE PRZYJŚĆ CHCIAŁO, LECZ MROKÓW SIĘ ZLĘKŁO.
KTOŚ CHCIAŁ MNIE UKOCHAĆ, LECZ SERCE MU PĘKŁO,
GDY POZNAŁ, ŻE WE MNIE SKRĘ ROZTLIĆ CHCE PRÓŻNO...
ZMARŁ NĘDZARZ, NIM LUDZIE GO WSPARLI JAŁMUŻNĄ...
GDZIEŚ POŻAR SPOPIELIŁ ZAGRODĘ WIEŚNIACZĄ...
SPALIŁY SIĘ DZIECI... JAK LUDZIE W KRĄG PŁACZĄ...

TO W SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY
I PLUSZCZE JEDNAKI, MIAROWY, NIEZMIENNY,
DŻDŻU KROPLE PADAJĄ I TŁUKĄ W ME OKNO...
JĘK SZKLANY... PŁACZ SZKLANY... A SZYBY W MGLE MOKNĄ
I ŚWIATŁA SZAREGO BLASK SĄCZY SIĘ SENNY...
O SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY...

PRZEZ OGRÓD MÓJ SZATAN SZEDŁ SMUTNY ŚMIERTELNIE
I ZMIENIŁ GO W STRASZNĄ, OKROPNĄ PUSTELNIĘ...
Z PONURYM, NA PIERSI ZWIESZONYM SZEDŁ CZOŁEM
I KWIATY KWITNĄCE PRZYSYPAŁ POPIOŁEM,
TRAWNIKI ZARZUCIŁ BRYŁAMI KAMIENIA
I POSIAŁ SZAŁ TRWOGI I ŚMIERĆ PRZERAŻENIA...
AŻ, STRWOŻON SWYM DZIEŁEM, BRZEMIENIEM OŁOWIU
POŁOŻYŁ SIĘ NA TYM KAMIENNYM PUSTKOWIU,
BY W PIERSI ŁKAJĄCE PRZYTŁUMIĆ ROZPACZE,
I SMUTKÓW POTWORNYCH PŁOMIENNE ŁZY PŁACZE...

TO W SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY
I PLUSZCZE JEDNAKI, MIAROWY, NIEZMIENNY,
DŻDŻU KROPLE PADAJĄ I TŁUKĄ W ME OKNO...
JĘK SZKLANY... PŁACZ SZKLANY... A SZYBY W MGLE MOKNĄ
I ŚWIATŁA SZAREGO BLASK SĄCZY SIĘ SENNY...
O SZYBY DESZCZ DZWONI, DESZCZ DZWONI JESIENNY...

Synestezja – środek artystyczny polegający na przypisywaniu doznań odbieranych jednym zmysłem innemu zmysłowi i opisywaniu ich za pomocą określeń kolorystycznych

LIVEWORKSHEETS

- W JAKIEJ SYTUACJI ZNAJDUJE SIĘ PODMIOT LIRYCZNY I CO WPŁYWA NA JEGO NASTRÓJ?

.....

- ZAZNACZ UCZUCIA PODMIOTU LIRYCZNEGO:

SMUTNY, TOWARZYSKI, SAMOTNY, RADOSNY, OPTYMISTA, ZAKOCHANY, ROZPACZA, NIEZDOLNY BY PRZEŻYWAĆ SILNE EMOCJE, ZAMKNIĘTY W SOBIE, PASYWNY, ULEGA MELANCHOLII, PRZYJMUJE POSTAWĘ DEKADENCKĄ, NIEŚMIAŁY

- JAKIE OBRAZY MOŻNA WIZUALIZOWAĆ PODCZAS LEKTURY WIERSZA?

REFREN	
STROFA 2	
STROFA 4	
STROFA 6	

- W jaki sposób został przedstawiony Szatan w tekście? Zaznacz właściwe określenia

groźny demon, postać smutna, budzi strach i przerażenie, bezdomny kroczy przez ogród, który zmienia w pustkowie, uosobienie zła, budzi litość i współczucie, przerażony tym co zrobił, bezbronny, popada w rozpacz, ma wyrzuty sumienia, wrażliwy na ludzką krzywdę,

- Określ, jakie emocje łączą podmiot liryczny wiersza z opisywanym przez niego szatanem.

.....

.....

LIVEWORKSHEETS

- **WYMIEŃ BARWY ZA POMOCĄ KTÓRYCH PODMIOT LIRYCZNY OPISUJE OTACZAJĄCĄ GO RZECZYWISTOŚĆ?**

.....

- **WYRAZY DŹWIĘKONAŚLADOWCZE: *DESZCZ, DZWONI, SZYBY, DŻDŻU, SZAREGO, ŚACZY SIĘ BLASK, SENNY, PLUSZCZE* (ZAWIWERAJĄ GŁOSKI SYCZĄCE) BARDZO DOBRZE ODDAJĄ ODGŁOS**

.....

- **NAZWIJ ZMYSŁY, NA KTÓRE ODDZIAŁUJE SŁOWNICTWO ZASTOSOWANE PRZEZ POETĘ. KTÓRY ZE ZMYSŁÓW ODGRYWA SZCZEGÓLNĄ ROLĘ I DLACZEGO?**

	„Dżdżu, jęk, pluszcze, tłuką”
	„W dal ciemną, bezkresną, w dal szarą i mglistą”
	„Mary powiewne, brzemieniem ołowiu”

ZNAJDŹ W TEKŚCIE ELEMENTY IMPRESJONIZMU I SYMBOLIZMU:

ELEMENTY IMPRESJONIZMU	ELEMENTY SYMBOLIZMU

KWIATY POSYPANE POPIOŁEM	OBRAZY SZATANA	WSZYSTKO JEST NIEJASNE, ZAMGLONE, WIDAĆ JEDYNIE KONTURY	ZASUGEROWANIE NASTROJU ZA POMOCĄ BARW, DZWIĘKU I RUCHU
KOROWÓD ŻAŁOBNIKÓW	EFEKT SZUMU JESIENNEGO DESZCZU	OGRÓD DUSZY PODMIOTU LIRYCZNEGO JEST SMUTNY SZARY	MOTYW WĘDRÓWKI W BEZKRESNĄ DAL

W JAKI SPOSÓB OBRAZ NATURY JEST ZWIĄZANY Z WEWNĘTRZNYMI PRZEŻYCIAMI PODMIOTU LIRYCZNEGO?

.....

PSYCHIZACJA PEJZAŻU - to zabieg służący obrazowemu uzewnętrznianiu stanu duszy. Uczucia rodzące się w duszy są wyniesione w krajobraz i powracają jako impulsy płynące od natury do człowieka.

LIVEWORKSHEETS

Środek artystyczny	Przykład z tekstu
onomatopeja	
eufonia	
rymy	
aliteracje	
anafora	
powtórzenia	
szyk przestawny	
paralelizm składniowy	

Staff w swoim wierszu mistrzowsko wykorzystał instrumentację głoskową. Posłużył się wieloma środkami stylistycznymi, aby oddać monotonię padającego deszczu.

LIVEWORKSHEETS

- NOTATKA:

SENNA HIPNOTYCZNA ATMOSFERA
(krople deszczu monotonnie uderzające o szyby, szare przygaszone światło, słotny dzień)

PODMIOT LIRYCZNY ULEGA NASTROJOWI

STAN PÓŁ SNU, PÓŁ JAWY
(myśli i uczucia podmiotu lirycznego coraz mniej są kontrolowane przez świadomość)

KONKRETYZUJĄ SIĘ W POSTACI SENNYCH WIZJI

POCZĄTKOWO OBRAZY SĄ MGLISTE I IMPRESYJNE

POTEM PRZYBIERAJĄ POSTAĆ WYRAŹNYCH SYMBOLI

LIVEWORKSHEETS